

ságukat, értelmi és erkölcsi fennsőségüket, egyedül kedvezőbb koponyafejlettségüknek köszönhetik és kétségtelen, hogy a természet adománya gyanánt szereplő kedvezőbb testalkat illetleg fejalkat további kifejlődéséhez, az emberi ész munkájának is hozzá kellett járulni. Az anthropolog azért teljesen igazolhatja Jules Simon-nak (a volt miniszternek Thiers alatt) a francia oktatásügyi budget előterjesztésekor tett ama mondását: „Le peuple, qui a les meilleures écoles est le premier peuple: s'il ne l'est aujourd'hui, il le sera demain“ (Ama nép, melynek legjobb iskolái vannak, a legelső nép: s ha ma még nem az, azzá lesz holnap.“)

A MAGYAR NÉPSZERŰ TERMÉSZETTUDOMÁNYI IRODALOM
1878-ban.*)

Összeállította: Dadai Jenő.

I. Önállóan megjelent értekezések.

A budapesti kir. m. természettudományi társulat „népszerű természettudományi előadások gyűjteményében. II. kötet, 1878.

A) Állattan.

Mihálkovicz Géza: Vázlatok az állatok fejlődés-története köréből 14. füzet.

Paszlavszky József: Az állatok rokonságáról. 11 füzet.

Pethő Gyula: A kagylókról és gyöngyökről. 12 füzet.

*) Az irodalom összeállításában csakis a szerkesztőség rendelkezésére állott természettudományi szakközlönyökben megjelent értekezések vannak felvéve. A dolgozat címe után álló betűk azon szaklapot jelentik, melyben közöltetett. Rövidítések: T. K. = Természettudományi közlöny. T. = Természet. T. F. = Természettudományi füzetek. K. O. T. = Kolozsvári orvos-természettud. társulat értesítője. H. N. V. = Verhandlungen und Mittheilungen des Siebenbürger Vereins für Naturwissenschaften in Hermanstadt. D. T. F. = Délmagyarországi term. tud. társ. által kiadott természettudományi füzetek. K. E. = A Kárpátgyelet közlönye.

B) Élettan.

Klug Nándor: A látásról. 10 füzet.

Thanhoffer Lajos: A táplálkozásról. 8 füzet.

C) Általános vegytan.

Lengyel Béla: A robbanó anyagokról. 9 füzet.

A budapesti kir. m. természettudományi társulat könyvkiadó vállalatának kiadványai.

Johnson W. Sámuel: Miből lesz a termés. Kézi könyv a léghőorról és talajról, a gazdasági növények táplálása szempontjából. Fordították: *Balás Árpád* és *Mendlik Alojós*.

Faraday, *Helmholtz* és *Pettenkofer* munkáiból népszerű természettudományi előadások. Fordították: *Déri Miksa*, *Hoitsy Pál*, *Keleti Gusztáv* és *Sajóhelyi Frigyes*.

II. Természettudományi szaklapok 1878-ban.

Természettudományi közlöny. Budapest. Szerkesztik: *Szily Kálmán* és *Paszlavszy József*. X. kötet.

Természet. Budapest. Szerkeszti: *Berecz Antal*. X. évfolyam.

Természetrajzi füzetek. Budapest. Szerkeszti: *Herman Ottó*. III. kötet.

Értesítő a kolozsvári orvos-természettudományi társulat orvosi-, term. tudom. szakuléseiről és népszerű természettudományi estélyeiről. Kolozsvár. Szerk. *Högyes Endre*.

Verhandlungen und Mittheilungen des Seibenbürger Vereins für Naturwissenschaften. Nagy-Szeben. Szerkeszti az egyleti titkár.

Természettudományi füzetek. A délmagyarországi természettudományi társulat közlönye. Temesvár. Szerk. *Dr. Kuhn Lajos*.

Kárpátégyelet évkönyve. Késmárk. Szerkeszti a szerkesztő-bizottság.

A) Általános érdekű természettudományi értekezések.

Du Bois Reymond: Művelődés történet és természettudomány. *T. K.* 102 és 103. füzet.

- Herman Ottó*: Két beszéd. *T. F.* 4. füzet.
Kossuth Lajos: A testünket, élő, gondolkozó, öntudatos lénynek hatályosító cosmicus inponderabile együtt maradhatása, s az őz anyag felbomolhatlanságáról. *T.* 16. 17. füzet.
Dr. Leszner Rezső: A nevelés befolyása az egészségre. *T. K.* 106. f.
Muir Pattison: A tudományos módszerről. Ford. dr. Bánóczy József. *T. K.* 112. füz.
Szily Kálmán: Magyarország és a természettudományok. *T. K.* 101. f.

B) Állattan.

- Dr. Bécsi János*: A Phylloxera vastatrix kiirtásának kérdéséhez *T.* 16. 17. 18. szám.
Braun Kálmán: Szivarpusztító rovarok *T.* 24. sz.
Dezső Béla: Nehány társaságban élő rovar háztartásáról. *K. O. T.*
Fittler Octáv: Mutualisták az állatországban. *T.* 5. sz.
" " Hangyászok. *T.* 2. sz.
Gerger E.: Über den Kartoffelkäfer. *D. T. F.* 1. füzet.
Henrich Carl: Einiges über Kephelopoden. *H. N. V.* 28. 1.
Herman Ottó: Apró madarak. *T. K.* 102. füzet.
" " A magyar madártan irodaloma. *T. F.* II. és III. füzet.
" " A műnyelvről. *T. F.* II. és III. füzet.
Mocsáry Sándor: A kérészfélék életéből. *T.* 23. sz.
" " A hártaröpü rovarok életjelenségeinek rövid vázlata. *T.* 24. sz.
Molitor Ágost: A czet. *T.* 24. sz.
Pap János: A tengerek csillagai. *T.* 1. sz.
" " A gyöngykagyló és a gyöngy, *T.* 4. sz.
Paszlavszy József: A hólyagférgeskről. *T. K.* 106. füzet.
" " A szőrös emberekről. *T. K.* 110. füz.
Szalkay Gyula: A Liparis dispar ismertetése. *D. T. F.* 4. füzet.
Suppan Vilmos: A termiták államai és élete. *T.* 12. 13. sz.

C) Ásvány-, föld- és őslénytan.

- Dérer Mihály*: A II. József altárna Selmecezen. *T. K.* 110. füzet.
Entz Géza: Az ember megjelenése óta kihalt, s napjainkban kihalásnak indult emlősökről. *K. O. T.*
Guist Moritz: Aus der Entwicklungsgeschichte der Ende. *H. N. V.*

- Koch Antal*: A kövületekről. *K. O. T.*
Nagy László: A földrengésről és okairól. *T. 8. 9. 10. sz.*
Requinyi Géza: A jegesek keletkezéséről. *T. 2. sz.*
" " A jegesek mozgása. *T. 3. 4. sz.*
" " A jegeseken mutatkozó tünetmények. *T. 5. 6. sz.*
" " *Morénák. T. 7. sz.*
" " A jegesek hatása a talajra. *T. 24. sz.*
Rybári István: A konyhasó. *T. 11, 15. sz.*
Schuster Martin: Das Alter des Menschengeschlechts. *H. N. V.*

D) Csillagtan és meteorologia.

- Galgóczy Károly*: Az alföldi aszályosságról. *T. K. 106. füzet.*
Heller Ágost: A budai csillagásztorony. *T. K. 107—109. f.*
Hoitsy Pál: A meteorok mint az élet hordozói. *T. K. 102. füzet.*
Weynek László: A német birodalmi Vénus-expeditio Kerguelen szigetén.
T. K. 105. f.

C) Élettan.

- Ordódy István*: Az ember táplálásáról. *T. 16. 17. sz.*
" " Az erősítő szerekről. *T. 20. sz.*
Plósz Pál: A fehérje szerepe és sorsa a szervezetben. *T. K. 103. f.*
Török Aurél: A lélekzészről. *K. O. T.*

F) Növénytan.

- Herman Ottó*: Vető egy érdekes növény nevében *T. F. II. és III. f.*
Dr. Hohenauer Ignác: A buzaüzög. *T. 19. sz.*
Klein Gyula: Az alsórendű gombákról. *T. K. 104. f.*
" " Az alsórendű gombák, tekintettel a ragályos betegségekre és a közegészségügyre. *T. K. 105. f.*
Kunzet János: A peanout. (Egy délamerikai növény nyel tett honosítási kísérlet Losonczon) *T. 1. sz.*
" " A jerikhói rózsa. *T. 4. sz.*
" " A magrugó fajok rövid rajza. *T. 11. sz.*
" " Losonc vidékének Liliom viránya. *T. 13. 44. sz.*
" " A növények vándorlása. *T. 23. sz.*
Ordódy István: A thea mivelése és elkészítése Kelet-Indiában. *T. 18. sz.*
Sámi Lajos: Norvégia égalja és növényvilága. *T. K. 104. füz.*

G) Természettan.

- Abt Antal*: A telephonról. *K. O. T.*
" " A mesterséges fényforrásokról. *K. O. T.*
" " Adatok a távirói vezetőkéről és a táviró elterjedéséről *T. 7. sz.*
Berecz Antal: Cailletet gázsűrítője. *T. 7. sz.*
Grandpierre Károly: A távirás fejlődéséről. *K. O. T.*
Dr. Kuhn Lajos: A phonograph Párisban és Berlinben; Edison és Dr.
Lüdge. *D. T. F. 4. füz.*
R. A.: Az electricus világítás. *T. K. 198. f.*
Dr. Pollák Ede: A fluorescentia és a phosphorescentia tünetényeiről
T. 10. szám.

